

Pojęcie korupcji

2016-07-12

Podstawowe informacje na temat istoty, konsekwencji i zwalczania zjawiska korupcji

Korupcja (łac. *corruptio*, ang. *corruption*) - według „Słownika wyrazów obcych” oznacza zepsucie, demoralizację, rozkład społeczny, zgniliznę, przekupstwo, łapownictwo, sprzedajność. Korupcja w sensie społeczno-ekonomicznym (ogólnym) określana jest jako:

- wykorzystywanie władzy publicznej dla celów prywatnych;
- zachowanie władz publicznych, korpusu służby cywilnej, w wyniku którego pracownicy służby cywilnej wzbogacają się w sposób bezprawny i nieuzasadniony lub przyczyniają się do wzbogacenia osób sobie bliskich, poprzez niewłaściwe wykorzystanie powierzonej im władzy;
- czyn, który popełnia każdy, kto powodowany swoimi bezpośrednimi lub pośrednimi interesami narusza system reguł, za realizację których sam jest odpowiedzialny;
- sprzeniewierzenie się zasadzie oddzielenia życia prywatnego od życia zawodowego.

Korupcja oznacza żądanie, proponowanie, wręczanie lub przyjmowanie, bezpośrednio lub pośrednio, łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę. Korupcja występuje najczęściej na styku sfery publicznej i prywatnej oraz w sytuacji konfliktu interesów.

Jest to zjawisko od zawsze obecne w dziejach ludzkości, zjawisko niepokojące, budzące uzasadniony sprzeciw. Jego negatywny wpływ na stosunki międzyludzkie i funkcjonowanie państwa spowodowało intensyfikację działań zmierzających do ograniczenia tej patologii. Korupcja prowadzi do marnotrawienia środków publicznych, narusza zasadę wolnej konkurencji. Pozwala na realizację partykularnych celów osób lub grup wbrew prawu i dobru ogólnemu. Jest zjawiskiem nie tylko nieetycznym, ma także negatywne dla państwa skutki ekonomiczne. Ogranicza inwestycje, hamuje rozwój, skutkuje podejmowaniem złych decyzji alokacyjnych.

Korupcja jest uważana za jeden z największych problemów społecznych kraju. Bardzo często uważa się ją za drugie – po bezrobociu – zagrożenie dla społeczeństwa. Dlatego też parlament i Rząd RP przyjęły szereg przepisów prawnych, mających na celu ograniczenie zjawisk korupcyjnych. Podjęte na ich podstawie działania administracji rządowej zapisane zostały w „Programie zwalczania korupcji – strategii antykorupcyjnej”, a następnie w „Rządowym programie przeciwdziałania korupcji na lata 2014-2019”.

Zapobieganie korupcji prowadzone jest przez liczne instytucje, organy i służby. Wśród organów ścigania najistotniejszą rolę odgrywają: Centralne Biuro Antykorupcyjne, Policja i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Istotne miejsce w systemie zwalczania korupcji zajmują organy kontroli. Kontrola Najwyższej Izby Kontroli podlega działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych, organów samorządu terytorialnego, komunalnych osób prawnych i komunalnych jednostek organizacyjnych.